

Wrocław, 12 czerwca 2000 roku

WK. 0913/302/K-32/00

**Pan
Ryszard Dźwiniel
Burmistrz Miasta Bielawa
Urząd Miasta w Bielawie**

**Pl. Wolności 1
58 - 260 Bielawa**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 z późn. zm.), przeprowadziła w okresie od 18 lutego do 28 kwietnia 2000 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Bielawa.

Z ustaleń kontroli wynika, że w wielu dziedzinach działalność Urzędu nie budziła zastrzeżeń. Na przykład zachowywano procedury określone w ustawach i uchwałach Rady Gminy, regulujących gospodarowanie nieruchomościami - związane z przygotowaniem do sprzedaży, oddawania w użytkowanie wieczyste i dzierżawę nieruchomości gminnych; a także procedury związane z przystępowaniem do spółek prawa handlowego przez Gminę, zaciąganiem pożyczek i emisją obligacji. Terminowo i we właściwej wysokości ustalano i pobierano dochody niepodatkowe - wpływy z tytułu sprzedaży mienia, opłaty za użytkowanie wieczyste i dzierżawę, opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, a także terminowo wszczynano egzekucję należności podatkowych i niepodatkowych.

Kontrola wykazała, że przy zleceniu wykonania robót budowlanych, usług i dostaw na rzecz gminnych jednostek organizacyjnych przestrzegane były przepisy zawarte w ustawie o zamówieniach publicznych.

Poza tym stwierdzono, że realizacja wydatków następowała zgodnie z przepisami i planami finansowymi np. w zakresie wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, wydatków materiałowych i inwestycyjnych, gospodarki środkami Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Stwierdzono jednak również, że w trakcie realizacji zadań w Urzędzie Gminy miały miejsce nieprawidłowości i uchybienia, będące następstwem wadliwej interpretacji przepisów prawa oraz niewystarczającej staranności w ich przestrzeganiu, polegające na tym, że:

W zakresie kontroli wewnętrznej i zabezpieczenia mienia

Zakres czynności pracownika Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miasta pani Elżbiety Krzesińskiej nie zawiera zapisów powierzających jej w sposób nie budzący wątpliwości prowadzenie ewidencji księgowej analitycznej środków trwałych (ksiąg inwentarzowych).

W zakresie funkcjonowania księgowości

Ewidencja księgowa w Urzędzie Miejskim jest prowadzona w części za pomocą programów komputerowych, w części ręcznie. Jak ustalono, kontrolowana jednostka nie posiadała wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych oraz dokumentacji systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera, czego wymaga art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.). Poza tym w Zakładowym Planie Kont, wprowadzonym do stosowania Zarządzeniami nr 10/96 i 11/96 Burmistrza Miasta z 29 sierpnia 1996 r., nie uwzględniono odmienności wynikających ze sposobu działania programów komputerowych stosowanych w księgowości Urzędu Miejskiego (np. innej numeracji kont oraz innego sposobu prowadzenia ewidencji analitycznej niż podana w zarządzeniu nr 46 Ministra Finansów z 1 sierpnia 1995 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości i jednolitych planów kont dla państwowych i gminnych jednostek budżetowych (...)) - (Dz. Urz. Min. Fin. nr 14, poz. 60)).

Powyższa nieprawidłowość została usunięta w trakcie kontroli, ponieważ Burmistrz Miasta wydał Zarządzenie nr 3/2000 z 11 kwietnia 2000 r., w sprawie Zakładowego Planu Kont i wykorzystania systemu komputerowego w prowadzeniu ksiąg rachunkowych, w którym zatwierdził nowy plan kont jednostki budżetowej dostosowany do jej potrzeb; wprowadził wykaz stosowanych ksiąg rachunkowych oraz ustalił dokumentację systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera tj: wykaz programów komputerowych stosowanych w księgowości jednostki; opisy ich przeznaczenia, sposobów działania oraz wykorzystania systemów komputerowych podczas przetwarzania danych; zasady ochrony danych - zgodnie z art. 10 ustawy o rachunkowości.

Kontrola prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostki – Urzędu Miejskiego wykazała, że:

1. W księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w 1998 r. (ewidencji syntetycznej i analitycznej) nie były zaewidencjonowane sumy depozytowe pochodzące z zabezpieczeń należytego wykonania umów wnoszonych przez wykonawców w kwocie ogółem 147.985,19 zł (wg stanu na 31 grudnia 1998 r.), a w związku z tym również nie zostały one wykazane po stronie zobowiązań w bilansie Urzędu Miejskiego za 1998 rok. Od 1999 r. wnoszone przez wykonawców zabezpieczenia należytego zobowiązania umów są ewidencjonowane w księgach rachunkowych jednostki na kontach rozrachunkowych.
2. W ewidencji analitycznej - książkach środków trwałych, dotyczących środków o niskiej wartości (konto 013), dokonywane były poprawki zapisów poprzez zamazywanie błędnych wpisów korektorem, co narusza art. 25 ustawy o rachunkowości, nakazujący korygowanie stwierdzonych błędów w zapisach w księgach rachunkowych poprzez skreślenie dotychczasowej treści z zachowaniem czytelności błędnego zapisu oraz podpisanie poprawki i zamieszczenie daty jej dokonania. Ponadto zapisy w ww. księgach ewidencji analitycznej dokonywane były niechronologicznie, co jest niezgodne z art. 24 ust. 4 pkt. 2 ustawy o rachunkowości. Na dzień

zamknięcia ksiąg rachunkowych (dzień kończący rok obrotowy 1998 i 1999) nie zostały sporządzone zestawienia sald kont analitycznych ewidencji środków trwałych i danych tych nie porównano z zapisami ewidencji syntetycznej, co narusza art. 18 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Zestawienia takie za 1998 i 1999 r. sporządzono w trakcie kontroli i dołączono do ksiąg rachunkowych.

3. W księgach rachunkowych Urzędu Miasta w ewidencji syntetycznej i analitycznej konta 011 „Środki trwałe” nie były ewidencjonowane grunty komunalne, natomiast w 1999 r. zaewidencjonowano jedynie wartość gruntów nabytych przez gminę w tym roku pod inwestycje. Pozostałe grunty, znajdujące się w ewidencji geodezyjnej prowadzonej przez Referat Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego, nie zostały ujęte ilościowo i wartościowo w księgach rachunkowych jednostki, pomimo, że w decyzjach komunalizacyjnych była podana ich wartość. Ponadto część majątku gminy, na który składały się budynki komunalne „zarządzane” przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bielawie (zakład budżetowy gminy) o wartości netto 15.111.071,10 zł (według danych z bilansu zamknięcia zakładu sporządzonego na 30 czerwca 1998 r.), po jego likwidacji w czerwcu 1998 r. nie została przyjęta do ewidencji Urzędu Miejskiego. Jak wynika z ustaleń kontroli, majątek ten nie został również formalnie przekazany do nowopowstałej spółki zajmującej się zarządzaniem budynkami komunalnymi i w związku z tym został w tej spółce zaewidencjonowany jedynie na kontach pozabilansowych. Według wyjaśnień Skarbnika Gminy nieprawidłowości te powstały, ponieważ Wydział Finansowy nie otrzymał z wydziałów merytorycznych dokumentacji źródłowej (decyzji komunalizacyjnych, wykazu budynków komunalnych zlikwidowanego zakładu budżetowego).
4. Operacja zbycia samochodu osobowego marki Polonez Caro o nr rej. WBE 6666 (na podstawie umowy sprzedaży z 24 września 1996 r.) została zaksięgowana w ewidencji syntetycznej i analitycznej po dwóch latach od jej dokonania (w księgach rachunkowych 1998 r. na koncie 011), co naruszało art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, nakazujący ujmowanie operacji gospodarczych w księgach rachunkowych miesiąca w którym jej dokonano. Przyczyną powyższej nieprawidłowości było nieprzekazanie w terminie przez Komendanta Straży Miejskiej dokumentacji sprzedaży samochodu do Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego.
5. Na koncie syntetycznym 031 – „Udziały krajowe i zagraniczne” w Urzędzie Miasta w Bielawie według stanu na 31 grudnia 1998 r. zaewidencjonowana była wartość udziałów w innych jednostkach w kwocie 375.000 zł, natomiast z przesłanych w trakcie kontroli potwierdzeń wysokości udziałów Gminy Bielawa przez spółki z jej udziałem według stanu na 31 grudnia 1998 r.) wynika, że wartość akcji i udziałów gminy w innych podmiotach wynosiła ogółem 8.209.050 zł (Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. – 25.000 zł; Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. z o.o. – 3.207.750 zł; Bielawskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej BEPEC Sp. z o.o. – 4.780.400 zł; Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. – 195.900 zł). Różnica pomiędzy wartością zaewidencjonowaną w ewidencji syntetycznej Urzędu Miejskiego na

koncie 031 „Udziały krajowe i zagraniczne” na 31 grudnia 1998 r., a wartością wynikającą z potwierdzeń nadesłanych przez spółki wynosi - 7.834.050 zł. Wartość udziałów i akcji nie została w 1998 r. zweryfikowana w drodze inwentaryzacji.

Powyższe nieprawidłowości spowodowały, że księgi rachunkowe Urzędu Miejskiego w częściach dotyczących rozrachunków i roszczeń, środków trwałych (konta 011 i 013) oraz finansowego majątku trwałego nie spełniały wymogów określonych w art. 24 ustawy o rachunkowości, tj. nie były rzetelne, ponieważ dokonane w nich zapisy nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego.

W zakresie rozrachunków i roszczeń

Kontrola wykazała, że w bilansie za 1998 r. nie zostały wykazane należności długoterminowe gminy za sprzedaż ratalną nieruchomości komunalnych w kwocie 2.925.058,96 zł, zaewidencjonowane w ewidencji księgowej analitycznej kontrolowanej jednostki. W bilansie za 1999 r. należności te zostały wykazane.

W zakresie realizacji dochodów

Osoba odpowiedzialna za wymiar podatków, nie porównywała danych na temat wielkości podstaw opodatkowania wykazywanych w deklaracjach podatkowych składanych w kolejnych latach przez osoby prawne/jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej i nie wdrażała postępowania wyjaśniającego w trybie art. 247 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926); nie były także przeprowadzane kontrole podatkowe u osób prawnych w trybie określonym przepisami ww. ustawy. Skutkiem tego był nieprawidłowy wymiar podatku w kontrolowanych latach.

Stwierdzono również, że w latach 1998 i 1999 nakazy płatnicze na łączne zobowiązanie pieniężne dla osób fizycznych doręczone zostały w terminie uniemożliwiającym zapłatę I raty podatków (rolnego, leśnego i od nieruchomości) zgodnie z przepisami a więc do 15 marca roku podatkowego. Opóźnienie w doręczeniu decyzji w 1998 r. wynosiło średnio 11 dni, natomiast w 1999 r. średnio 12 dni i wynikało ze zbyt małej liczby osób zatrudnionych przy wymiarze i doręczaniu decyzji podatkowych w stosunku do liczby podatników.

W Urzędzie nie jest prowadzona ewidencja upomnień wysyłanych do podatników, w sposób wymagany zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 21 maja 1999 r. w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. Nr 50, poz. 510) – tj. umożliwiający kontrolę terminów doręczeń upomnień, ponieważ możliwości takiej nie daje stosowany w jednostce program komputerowy, przystosowany do automatycznego wystawiania upomnień.

Kontrola danych, podawanych przez Skarbnika Gminy w sprawozdaniach kwartalnych z wykonania budżetu za II kwartał 1998 i 1999 r., w zakresie skutków ulg, zwolnień, odroczeń, umorzeń i rozłożenia na raty podatków rolnego, od nieruchomości i od środków transportowych wykazała, że

dane były w nich podawane niezgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniach Ministra Finansów z 10 kwietnia 1998 r. oraz z 14 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad i terminów sporządzania sprawozdawczości budżetowej gmin – jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 50, poz. 313 z 1998 r. i Dz. U. Nr 38, poz. 365 z 1999 r.). Na skutek nieprawidłowości polegających na: ujmowaniu w sprawozdaniach za dwa kwartały roku sprawozdawczego całorocznych skutków finansowych ulg, niewykazaniu w obu kontrolowanych okresach skutków zwolnień z podatku od nieruchomości gminnych jednostek organizacyjnych na podstawie § 2 uchwał Rady Miejskiej w sprawie podatku od nieruchomości; niewykazaniu w sprawozdaniu za II kwartał 1998 r. skutków zwolnień z podatku od nieruchomości podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na podstawie § 3 uchwały Rady Miejskiej w sprawie podatku od nieruchomości (w sprawozdaniu za drugi kwartał 1998 r. wykazano skutki finansowe ulg i zwolnień niższe o 38.368,21 zł od faktycznych, natomiast w odpowiednim sprawozdaniu za 1999 r. - wyższe o 37.881 zł od faktycznych).

Gmina Miejska Bielawa w 1999 r. otrzymała kwotę subwencji wyrównawczej w wysokości 728.407 zł, natomiast na 2000 r. przyznano jej subwencję wyrównawczą w wysokości 1.901.537 zł. W trakcie kontroli wyliczono, że na skutek podania zaniżonych danych na temat skutków finansowych ulg i zwolnień w podatkach za drugi kwartał 1998 r., Gmina Miejska Bielawa otrzymała w 1999 r. nienależnie z budżetu państwa kwotę w wysokości 76.925 zł. Natomiast na skutek podania zawyżonych danych na temat skutków finansowych ulg i zwolnień w podatkach za drugi kwartał 1999 r., w 2000 r. Gminie przyznano z budżetu państwa subwencję wyrównawczą zaniżoną o 78.363 zł.

W zakresie realizacji wydatków

W rozliczeniach zagranicznych podróży służbowych nie podawano godzin przekroczenia granicy państwa, w wyniku czego nie można było określić dokładnej wysokości należnej diety. Nieprawidłowości te dotyczą roku 1998, natomiast w roku 1999 rozliczenia kosztów podróży służbowych, tak krajowych jak i zagranicznych, nie budziły zastrzeżeń.

Kontrola wydatków ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wykazała, że w latach 1998 i 1999 r. jednemu członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypłacono diety w zawyżonej wysokości w kwocie 74 zł zamiast 72 zł za jedno posiedzenie (łącznie w tym okresie za dużo o 40 zł) oraz innemu członkowi naliczono i wypłacono jedną dietę nienależnie w kwocie 60 zł za posiedzenie komisji, w którym ta osoba nie brała udziału). Nieprawidłowość powyższa powstała na skutek braku kontroli merytorycznej list wypłat diet (ich zgodności z uchwałą Rady w sprawie wysokości diet oraz listami obecności na posiedzeniach komisji), za co odpowiedzialna jest Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich. Wypłacone nienależnie kwoty zostały zwrócone do kasy Urzędu Miejskiego w trakcie trwania kontroli.

W zakresie powiązań budżetu z jednostkami organizacyjnymi gminy

Zarząd Gminy nie podjął uchwały ustalającej wskazówki do ustalenia normatywu zapasów materiałowych, wymaganej na podstawie § 6 ust. 2 w związku z § 12 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 maja 1991 r. w sprawie zakładów budżetowych (Dz. U. Nr 42, poz. 183).

W roku 1998 i 1999 stwierdzono występowanie na koniec roku, ujemnych stanów środków obrotowych w istniejących zakładach budżetowych. W celu zapobieżenia występowania podobnej sytuacji, od 1 stycznia 2000 r. wszystkie zakłady budżetowe (oprócz Pływalni Miejskiej – „Aquarius”) w tym prowadzące działalność kulturalną, zostały przekształcone w jednostki budżetowe. W związku z powyższym Izba zwraca uwagę, że w świetle art. 32 ustawy z 25 października 1991 r. o organizacji i prowadzeniu działalności kulturalnej, w brzmieniu zmienionym mocą art. 29 ustawy z 25 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz. U. Nr 12, poz. 136), wszystkie zadania związane z prowadzeniem działalności kulturalnej mogą być realizowane wyłącznie za pośrednictwem instytucji kultury. Instytucja kultury pokrywa koszty bieżącej działalności i zobowiązania z uzyskiwanych przychodów, w tym ze środków uzyskiwanych z budżetu w formie dotacji podmiotowej.

W zakresie zadań administracji rządowej zleconych i powierzonych gminie

Rada Gminy nie podjęła w 1998 roku uchwały o przyjęciu do realizacji zadań powierzonych z zakresu wprowadzenia do szkół przedmiotu „ Wiedza o życiu seksualnym człowieka” oraz „Ograniczenia ubóstwa wśród młodzieży i przyznania stypendiów i zasiłków losowych dla dzieci z najuboższych rodzin”, na które otrzymała środki na podstawie zawartych porozumień pomiędzy Gminą a Kuratorium Oświaty.

W zakresie gospodarki mieniem komunalnym

W wyniku przetargu pisemnego ograniczonego nabywcą nieruchomości została osoba, która zaoferowała cenę równą cenie wywoławczej. Zgodnie z § 10 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z 13 stycznia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub własność gminy (D. U. Nr 9, poz. 30), przetarg uważa się za zakończony wynikiem negatywnym jeżeli żaden z uczestników przetargu pisemnego nie zaoferował ceny wyższej od wywoławczej. Jak ustalono, nieprawidłowość powyższa ujawniła się już na etapie przygotowania nieruchomości do sprzedaży, ponieważ w ogłoszeniu o przetargu sporządzonym przez Podinspektora w Wydziale Finansowym panią Barbarę Stankiewicz zawarty został zapis, że „pisemne oferty powinny zawierać (...) oferowaną cenę nabycia nieruchomości nie niższą niż cena wywoławcza”, natomiast Komisja przetargowa nie zwróciła uwagi na to, że oferowana cena nie jest wyższa od ceny wywoławczej.

W zakresie gospodarki środkami rzeczowymi

W "Instrukcji w sprawie zasad ewidencji, rozliczania i inwentaryzacji wyposażenia trwałego oraz drobnego wyposażenia stanowiącego uprzednio przedmioty nietrwałe" wprowadzonej Zarządzeniem nr 14/96 Burmistrza Miasta Bielawa z 15 października 1996 r. – nazywaną dalej instrukcją inwentaryzacyjną zapisano, że inwentaryzację poszczególnych składników majątku (w tym środków trwałych) przeprowadza się na ostatni dzień każdego roku sprawozdawczego, natomiast w pkt. 3, że dla składników majątkowych znajdujących się na terenie strzeżonym i objętych ewidencją ilościowo – wartościową (w tym środków trwałych) częstotliwość inwentaryzacji ustala się raz na dwa lata. Kontrola wykazała, że powyższe zapisy w odniesieniu do środków trwałych nie były przestrzegane. Ostatnia inwentaryzacja środków trwałych w Urzędzie Miejskim w Bielawie została przeprowadzona na podstawie Zarządzenia nr 3/94 Burmistrza Miasta Bielawa z 1 marca 1994 r. w okresie od 5 kwietnia do 30 czerwca 1994 r. Kolejna inwentaryzacja środków trwałych odbyła się na podstawie Zarządzenia nr 8/99 Burmistrza Miasta z 28 grudnia 1999 r. w sprawie powołania komisji spisowych i przeprowadzenia spisu z natury oraz Zarządzenia Burmistrza Miasta nr 9/99 z 28 grudnia 1999 r. w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej oraz ustalenia zakresu i terminu inwentaryzacji. W powyższych zarządzeniach określono termin zakończenia spisów inwentaryzacyjnych do dnia 15 stycznia 2000 r. oraz termin zakończenia i rozliczenia inwentaryzacji na 31 marca 2000 r. Jak ustalono na podstawie dokumentacji źródłowej inwentaryzacja została przeprowadzona w terminie wskazanym w zarządzeniach Burmistrza.

Zgodnie z art. 26 ust. 3 pkt. 4 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.) termin i częstotliwość przeprowadzenia inwentaryzacji uważa się za dotrzymany jeżeli inwentaryzację środków trwałych znajdujących się na terenie strzeżonym przeprowadzono raz w ciągu 4 lat. Aby warunek ten został dotrzymany kolejna inwentaryzacja środków trwałych w Urzędzie Miejskim w Bielawie powinna była być przeprowadzona zgodnie z ww. ustawą najpóźniej w 1998 r., czego zaniechano.

Instrukcja inwentaryzacyjna obowiązująca w Urzędzie Miejskim nie przewiduje inwentaryzacji finansowych składników majątku trwałego (udziałów i akcji posiadanych przez gminę) i jak stwierdzono w trakcie kontroli w 1998 i 1999 r. nie była zarządzana przez Burmistrza Miasta inwentaryzacja tych składników majątkowych. Na 31 grudnia 1999 r. inwentaryzacja udziałów i akcji została w jednostce przeprowadzona przez Skarbnika Gminy w drodze potwierdzenia sald i nie wykazała różnic, natomiast w 1998 r. nie przeprowadzono inwentaryzacji tych składników majątkowych. Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości inwentaryzację akcji i innych papierów wartościowych należy przeprowadzać na ostatni dzień każdego roku obrotowego metodą spisu z natury.

Na skutek zaniechania przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych w księgach rachunkowych i bilansie Urzędu Miejskiego na koniec 1998 r. znalazły się dane nie poddane weryfikacji, natomiast na skutek zaniechania przeprowadzenia inwentaryzacji udziałów i akcji na

koniec 1998 r. w księgach rachunkowych i bilansie zostały pokazane dane niezgodne ze stanem rzeczywistym.

W rozumieniu art. 138 ust. 1 pkt 13 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 z późn. zm.) zaniechanie przeprowadzenia inwentaryzacji stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Według § 2 w pkt. D instrukcji inwentaryzacyjnej za przeprowadzenie inwentaryzacji rzeczowych składników majątkowych odpowiada Burmistrz Miasta oraz Główny Księgowy (Skarbnik Gminy), ponieważ „ inwentaryzację zarządza Burmistrz Miasta na wniosek Głównego Księgowego, powołuje Komisję inwentaryzacyjną i jej Przewodniczącego, określając jednocześnie termin i zakres inwentaryzacji”. Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy o rachunkowości termin inwentaryzacji uważa się za dotrzymany jeżeli inwentaryzacja zostanie rozpoczęta na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku obrotowego, a zakończona do 15 dnia następnego roku. W tak wyznaczonym okresie w 1998 r. Burmistrzem Miasta był pan Ryszard Dźwiniel, natomiast Skarbnikiem Gminy (Głównym Księgowym) pani Danuta Jęczmienna.

Kontrola prawidłowości przeprowadzenia spisów z natury i rozliczenia inwentaryzacji środków trwałych za 1999 r. wykazała, że spisy z natury środków trwałych zostały przeprowadzone niezgodnie z § 2 pkt. 9 pkt. D wyżej powoływanej instrukcji inwentaryzacyjnej, ponieważ nie sporządzono spisu na oddzielnym arkuszu spisowym dla każdej osoby materialnie odpowiedzialnej za spisywane składniki majątkowe, ponadto na żadnym arkuszu nie ma podpisów osób materialnie odpowiedzialnych.

Ponadto kontrolujący ustalili, że inwentaryzacja innych składników aktywów i pasywów jednostki, wymagających corocznej inwentaryzacji według stanu na ostatni dzień roku obrotowego: gotówki, znaków skarbowych, druków ścisłego zarachowania, nakładów inwestycji rozpoczętych oraz należności i zobowiązań, została przeprowadzona przez służby finansowe Urzędu Miejskiego na koniec 1998 i 1999 r., pomimo, że Burmistrz Miasta nie wydał stosownego zarządzenia, nie wskazał metod przeprowadzenia spisów i nie wyznaczył osób odpowiedzialnych za jej przeprowadzenie i rozliczenie.

Poza tym zgodnie z § 1 pkt 1 pkt D instrukcji inwentaryzacyjnej inwentaryzacja środków pieniężnych (z wyjątkiem znajdujących się na rachunku bankowym) powinna odbyć się drogą spisu z natury, na arkuszach spisu z natury. Jak stwierdzono spis środków pieniężnych znajdujących się w kasie Urzędu Miejskiego, znaków skarbowych oraz druków ścisłego zarachowania sporządzony został przez Skarbnika Gminy z natury, jednak nie na arkuszach spisu z natury a na zwykłych kartkach, bez nadanych cech druku ścisłego zarachowania i nie ujętych w ewidencji.

Przedstawiając powyższe panu Burmistrzowi i panu Przewodniczącemu Rady Miejskiej, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 z późn. zm.)

wnosi o podjęcie działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia, oraz realizację poniższych wniosków:

1. Powierzenie w zakresie czynności Referentowi w Wydziale Organizacyjnym prowadzenia ksiąg inwentarzowych środków trwałych;
2. Przeszkolenie pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie ksiąg inwentarzowych środków trwałych w zakresie zasad wynikających z ustawy o rachunkowości i zapewnienie bieżącej kontroli prowadzenia ewidencji analitycznej środków trwałych, tak aby zapisy w tej ewidencji były dokonywane chronologicznie, a błędne wpisy były korygowane jedynie w sposób dopuszczony przez ustawę o rachunkowości;
3. Sporządzanie na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych (ostatni dzień każdego roku obrotowego) zestawień sald kont analitycznych środków trwałych (konta 011 i 013) i porównywanie ich z zapisami w ewidencji syntetycznej;
4. Ujęcie w ewidencji księgowej analitycznej i syntetycznej środków trwałych danych dotyczących ilości i wartości wszystkich gruntów komunalnych a także budynków komunalnych przejętych po zlikwidowanym zakładzie budżetowym;
5. Zapewnienie w Urzędzie Miejskim organizacji obiegu dokumentów dotyczących zbywania i nabywania środków trwałych oraz udziałów i akcji w taki sposób, aby niezwłocznie trafiały z wydziałów merytorycznych do Wydziału Finansowego oraz przeprowadzanie okresowych kontroli przestrzegania ww. zasad;
6. Wykazywanie w sprawozdaniu rocznym - Bilansie jednostkowym Urzędu Miasta pełnych danych na temat zobowiązań i należności jednostki, wynikających z ksiąg rachunkowych;
7. Dokonywanie przez pracownika odpowiedzialnego za wymiar podatków bieżącej kontroli składanych deklaracji na podatki oraz wszczynanie postępowania wyjaśniającego w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek niezgodności – przy ewentualnym wykorzystaniu uprawnień wynikających z ustawy Ordynacja podatkowa do przeprowadzania kontroli u podatników;
8. Egzekwowanie przez organ podatkowy od podatników terminowego składania deklaracji podatkowych/wykazów nieruchomości i w razie potrzeby wszczynanie postępowania karnego wobec osób uchylających się od złożenia deklaracji/wykazu;
9. Zapewnienie odpowiedniej organizacji pracy osób odpowiedzialnych za wymiar podatków objętych łącznym zobowiązaniem pieniężnym, w taki sposób, aby zapewnić doręczanie nakazów płatniczych dla osób fizycznych co najmniej na 14 dni przed upływem terminu płatności pierwszej raty podatków (tj. 15 marca roku podatkowego);
10. Zaprowadzenie ewidencji wysyłanych upomnień zgodnie z wymogami określonymi w przepisach o postępowaniu wierzycieli należności pieniężnych;
11. Niezwłoczne sporządzenie w 2 egzemplarzach korekt sprawozdań kwartalnych z wykonania budżetów gmin za II kwartały 1998 i 1999 r. w zakresie skutków finansowych ulg, zwolnień,

- umorzeń (...) w podatkach od nieruchomości, rolnym i od środków transportowych i przesłanie ich wraz z objaśnieniami dotyczącymi dokonanych zmian i ich przyczyn do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu;
12. Zapewnienie bieżącej ewidencji i kontroli danych gromadzonych w Wydziale Finansowym na temat ulg, zwolnień, umorzeń, zaniechania poboru, odroczenia i rozłożenia na raty podatków przez upoważnione do tego organy gminy, w celu prawidłowego sporządzania sprawozdań kwartalnych z wykonania budżetu gminy;
  13. Ustalenie przez Zarząd Gminy wskazówek do ustalenia normatywu zapasów materiałowych dla zakładu budżetowego;
  14. Doprowadzenie do zgodności z prawem sposobu organizacji i finansowania działalności kulturalnej;
  15. Kontrolowanie prawidłowości przetargów pisemnych na zbycie nieruchomości i uznawanie za nieważne przetargów, gdy żaden z uczestników przetargu nie zaoferował ceny wyższej od ceny wywoławczej;
  16. Przestrzeganie częstotliwości terminów inwentaryzacji poszczególnych składników aktywów i pasywów jednostki określonych w ustawie o rachunkowości;
  17. Postępowanie zgodnie z zapisami instrukcji inwentaryzacyjnej w zakresie wnioskowania przeprowadzenia inwentaryzacji poszczególnych składników majątkowych przez Skarbnika Gminy i jej zarządzania przez Burmistrza Gminy;
  18. Wyraźne określenie w przepisach wewnętrznych jednostki metod inwentaryzacji poszczególnych składników majątkowych oraz osób odpowiedzialnych za jej przeprowadzenie;
  19. Zapewnienie faktycznego nadzoru nad przeprowadzanymi inwentaryzacjami składników majątkowych, między innymi skontrolowanie przez Przewodniczącą Komisji Inwentaryzacyjnej, czy:
    - spisy z natury przeprowadzają osoby upoważnione do tego przez kierownika jednostki;
    - komisje spisowe przestrzegają postanowień instrukcji inwentaryzacyjnej (na przykład dotyczących pól spisowych, zamieszczania na arkuszach podpisów osób materialnie odpowiedzialnych za spisywane składniki majątkowe)
    - spisy z natury sporządzone są na arkuszach posiadających cechy druków ścisłego zarachowania i objętych ewidencją;

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wyżej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia

otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan Piotr Łyżwa

Przewodniczący Rady Miejskiej

Miasta Bielawy